

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Pactum de retrovendendo in favorem venditoris, num. 19.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

facto venditionis contractu palliata?

An liceat vendere vel emere cum pacto retrovenditionis?

15. Vendo tibi, vel à te emo fundum v. g. ea lege, ut quando ego voluerò, vel quando inter nos conveni-
tum fuerit, puta, intra duos, quinque, decem annos, ego tuum tibi reddam; te mihi reddente meum. Quaro, an licita sit atque æqua conventio?

Et quidem hunc vendendi modum aliqui vocant, dare in pignus; sed loquuntur impropriè; pignus enim non transit in dominium eius, qui illud accepit; at in casu nostro fundus fit emptoris (vnde si perit, ipsi perit) atque ipsius fundi fructus, non verò venditoris, supponimus enim, esse veram validamque emptionem; si enim ex aliquo capite invalida esset, certè fructus essent venditoris; res enim semper pro Domino fructificat; lege Molinam e, qui notat, quando ejusmodi pactum est pro tempore determinato v. g. intra decem annos, ijs annis exceptis remanere absolutam venditionem, & tunc emptorem posse deinde rem utpote absolute suam, alijs distrahere, quod antea propter pactum, facere nō tur absolute, certè minus valeat necesse potuisse. Nota insuper, quo modo est, si non absolute vendatur, sed cum venditor, vel ejus hæres posset agere onere illam relinquendi. Ut autem contra tertium possessorem, in quo casu contra pactum ante tempus rem habeantur, sic distinctè procedamus,

e Molin. d. 374.

16. Porro adverte, pactū hoc retrovenditionis posse apponi tribus modis: primo, ut sit in favorem venditoris; se-
condo, in favorem emptoris; tertio, n

favorēm utriusque. Primum est, si quis tibi vendat fundum ea lege, ut eo volente restituere pretium, tu debas reddere fundum. Secundum est, si quis vendat tibi prædium ea lege, ut volente te restituere prædium, ille debeat restituere pretium: tertium est, ut volente eo reddere pretium, tu reddas prædium, & volente te reddere prædium, ille reddat pretium. His positis.

17. Affero, omnibus his tribus modis, siue pro tempore determinato, seu ad alterutrius libitum, licitam f. per se esse prædictam conventionem. Ratio est, quia potest seruari equalitas in hoc contractu, cum nulla injurya vendenis ementisive: & sicuti census sere semper venduntur, seu constituantur cum pacto explicito, vel saltem implicito retrovenditionis, ut approbarunt summi Pontifices & ipsa communis praxis ita hic.

f. Molin. d. 375. Less. l. 1. c. 21. d. 24. Delugo l. c. §. a. à num. 185. Fag. de contract. l. 5. c. 43.

18. Illud tamen præ oculis accuratè semper habendum est, ut, quia pactum hoc est onus quoddam pretio estimabile, is, qui illud subit, debeat id deducere de pretio, seu de valore rei; nam si res valet decem v. g. quando venditor distraxerit.

Pactum de retrovendendo in favorem venditoris.

19. Res vendenda, cum hoc pacto, quanti minoris valet? respondeo, quando

quando adest lex taxans (ut in aliquibus locis esse audio) illam esse fer-
vandam . non est dubitandi locus.

Quando ergo lex deest , diminui do-
cent aliqui pretium debere per ter-
tian partem . g , ut si res valebat
absolutè triginta , cum pacto valeat vi-
ginti . Aliqui h̄ vero docent , dimi-
nui per quartam . Sed melius i alij
id statuunt esse decernendum pruden-
tis arbitrio , expensis longitudine &
breuitate temporis ; periculis recuperá-
di rem , vel recuperandi forte deterio-
ratam &c.

g innominati apud Delug. l.c.n. 189.
h Bonac. de contr. d. 3. q. 2. p. 3.n. 2. qui
testatur ita esse proxim Mediol. i Regi-
nald. Mol. Menoc. alijque cit. la Ben. l. c.

20. Res jam vendita cum hoc pa-
cto , quando deinde debet redimi , pre-
tione quo res fuit empta , an quo valet ?
tempore redemptionis ? respondeo , si
præcessit pactum in contractu , ut em-
ptor teneatur eodem pretio revendere supponimus ; vnde ergo minoris quān-
tum pactum esse licitum , docet res valeat , redimi sine injustitia po-

Lessius l , cum id sit pactum de re test ?
skindendo priore illo contractu & non
21. Difficilis est statuere , si nul-
lum præcessit pactum , sed dictum
dum taxat fuit : Vendo tibi hoc prædiu-
mum pacto retrovenditionis : in quo ca-
su puto , debere afferri pretium currens
tempore , quo res retrovenditur ; ratio
est , quia tunc fit novus contractus , nec
retrovenditur (nisi præcesserit pa-
ctum) obligatur solum rescindere con-
tractum præcedentem : novus autem
contractus venditionis debet esse sub
pretio , quod currit tempore , quo fit
venditio , ut dictum est.

22. Denique , quid si fiat pactum ,
ut prædiu m retrovendatur pretio mi-
nor i , quām fit infimum , quo res valet ?
dico , pactum hoc esse iniustum , & non
servandum , quia in hoc casu retroven-
ditor retrovendit sine villo onere , ut
port teneatur eodem pretio revendere supponimus ; vnde ergo minoris quān-
(quod pactum esse licitum , docet res valeat , redimi sine injustitia po-

Lessius l , cum id sit pactum de re test ?

erit redemptio celebranda : novus
enim contractus requirit pretium cur-
rens.

1 Lef. l. c. n. 115.

21. Difficilis est statuere , si nul-
lum præcessit pactum , sed dictum
dum taxat fuit : Vendo tibi hoc prædiu-
mum pacto retrovenditionis : in quo ca-
su puto , debere afferri pretium currens
tempore , quo res retrovenditur ; ratio
est , quia tunc fit novus contractus , nec
retrovenditur (nisi præcesserit pa-
ctum) obligatur solum rescindere con-
tractum præcedentem : novus autem
contractus venditionis debet esse sub
pretio , quod currit tempore , quo fit
venditio , ut dictum est.

22. Denique , quid si fiat pactum ,
ut prædiu m retrovendatur pretio mi-
nor i , quām fit infimum , quo res valet ?
dico , pactum hoc esse iniustum , & non
servandum , quia in hoc casu retroven-
ditor retrovendit sine villo onere , ut
port teneatur eodem pretio revendere supponimus ; vnde ergo minoris quān-
(quod pactum esse licitum , docet res valeat , redimi sine injustitia po-

Lessius l , cum id sit pactum de re test ?

23. Quod dictum est de re mobili ,
sit novus , qui requirit pretium currens dictum etiam sit de mobili ; licet enim
tempore contractus , ut patet etiam in potes vendere v. g. equum , bovem ,
cenisibus , in quibus statutum est à Mar-
tino V. Nicolao V. Pio V. ut eodem
revendere ; diminuere tamen aliquid
pretio redimantur : supponere autem
de pretio debes , propter hoc onus su-
peradditum , ut constat ex dictis.

24. Petes , rem stabilem v. g. fun-
dum , sic à m. tibi vei ptum , possesne
pactum de retrovendendo , eo pretio ,
quo valebit tempore revenditionis
(quod etiam esse licitum , idem Lef-
sii notat , quia tunc promittitur fieri
novus contractus) sub hoc pretio equum &c. Ratio est , quia si res jam est
tua , de

qua, de illa disponere, ut libet, potes; solum
caue à palliata vsura, ut si non inten-
das, verè vendere & locare, sed solum
lucrum habere &c. quæ certè palliatio
facilior est in rebut mobilibus, quām
in stabilibus. Vide simile quid paulo
superius num. 13.

*Pactum de retrovendendo in favorem
emotoris.*

25. Emo v. g. à te fundum ea lege,
ut quoties voluero, possim à te recu-
perare pretium, restituto tibi fundo.
In hac ergo venditione quodnam erit
pretium justum? respondeo, erit ali-
quanto maius, ad arbitrium prudentis;
ratio est, quia vendor suscipit in se
obligationem onerosam, ut reddat
pretium, resumatque rem venditam;
non dabit, quantum accepit, sed quan-
ti valet res eo tempore, quo rem resu-
mit: nam in manu emotoris res fuit
deteriorata: æquum non est, ut redi-
mature eodem pretio, quo valuit sine
illa deterioratione. Quod si pactum
aliquid in contrarium præcesserit, dic
illud proportionaliter, quod modo n.
13. attulimus.

*Pactum de retrovendendo in favorem
utrinque.*

25. Si pactum sit, ut tum vendor
tum emotor possint rem redimere
vel revendere, eo tempore, quo eis li-
buerit, pretium debet esse, & aliquanto
maiis: quām si vendoretur solum
cū pacto in gratiam vendoris, & ali-
quanto minus, quām si vendoretur so-

lum cum pacto in gratiam emplo-
ris. Quare ita calculat Lessius m, ut
si res valeret aureis centum, in hoc casu
posset vendi, seu emi aureis 88. vel 90,
ad arbitrium prudentis; ratio est,
quia sicuti pactum est in utriusque
gratiam, sic pro utroque in aliquo pre-
mium diminui congruum est. At
quando deinde revenditur, justum
premium erit, quanti valet tempore, quo
fit retrovenditio, modo, quo dictum est
num, præcedent.

m Less. l. c. n. 120.

27. Petes, in prædictis tribus mo-
dis fructus immaturi ad quem per-
tinent, ad venditorem n. an ad emto-
rem? respondeo, hæc & similia, cum
non sint admodum frequentia, & mul-
tum ad Iurisperitos pertinentia, lege
apud DD. n

n Delugo t. 2. de just. à. 26. sect. 14.
O pro praxi Bonac. d. 3. de contr. q.
2. p. 7.

§. IX.

*De venditionibus & emptionibus, nomine
alterius factis.*

Venditio alieno nomine.

1. **S**i tibi famulo, vel mercede con-
ducto res tanti v. g. decem aure-
is vendenda tradatur à Domi-
no, multo magis, si dicat: Vende justo
pretio, tu autem vendas sexdecim, vel
summo justo pretio, nec illum aureum,
nec aliquid tibi potes attribuere, quia
res vendenda tota fit, ut ita dicam,
fructifera Domino. Dices, at Domi-
nus in priore casu determinauit pre-
mium; respódeo, censetur a determinasse,
ne mino-

